

83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet

a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdése b) pontjának 5. alpontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) A közúti jelzőtáblák megtervezésére, alkalmazására és elhelyezésére vonatkozó műszaki szabályzatot [„A közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményei” műszaki szabályzata (a továbbiakban: JETSZ)] e rendelet *mellékleteként* kiadom.

(2) A rendelet hatálya kiterjed

a)¹ Magyarország területén levő közutakra és a közforgalom elől el nem zárt magánutakra² (e rendelet alkalmazása szempontjából a továbbiakban együtt: út), valamint ezeken az utakon levő vasúti átjárókra és vasúti gyalogos átkelőhelyekre,

b) az *a)* pontban felsorolt utak kezelőire (tulajdonosaira) és a vasutak üzemben tartóira.

(3) A rendeletben alkalmazott egyes fogalmak meghatározását a függelék tartalmazza.

2. § Ez a rendelet 2004. szeptember 1-jén lép hatályba. A rendelet hatálybalépését megelőzően létesített, a JETSZ-től eltérő jelzőtáblák 2010. december 31-éig használhatók.

Melléklet a 83/2004. (VI. 4.) GKM rendelethez

„A közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményei” műszaki szabályzata (JETSZ)

I. Fejezet

Általános előírások

1. A jelzőtáblák csoportosítása és a fogalmak meghatározása

1.1. E szabályzat szerint - figyelemmel a nemzetközi Közúti Jelzési Egyezményre³, az azt kiegészítő európai Megállapodásra⁴ és ezek 1995. évi módosításaira⁵ - a jelzőtáblák csoportosítása a következő:

- A) Veszélyt jelző táblák
- B) Áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák
- C) Tilalmi jelzőtáblák
- D) Utasítást adó jelzőtáblák
- E) Különleges szabályokat jelző táblák

1 Módosította: 91/2011. (XII. 30.) NFM rendelet 42. §.

2 Lásd: 1988. évi I. törvény 32. §.

3 1980. évi 4. törvényerejű rendelet az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Jelzési Egyezmény kihirdetéséről.

4 1980. évi 6. törvényerejű rendelet az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Jelzési Egyezményt kiegészítő európai Megállapodás kihirdetéséről.

5 Az Egyezményt az ENSZ EGB 1995. november 30-án, a Megállapodást 1995. november 27-én módosította.

- F) Tájékoztató jelzőtáblák
- G) Útbaigazító és utaló jelzőtáblák
- H) Kiegészítő jelzőtáblák

1.2. A szabályzatban említett jelzőtáblákra való hivatkozásnál feltüntetett - egy betűből és három számjegyből álló - szám a jelzőtáblának a vonatkozó útügyi műszaki előírás szerinti számát jelzi.

1.3. A szabályzatban említett közúti jelzőtáblák a közúti közlekedés szabályai (KRESZ)¹ szerinti jelzőtáblák.

2. Alapkövetelmények

2.1. A közúti jelzőtáblákat úgy kell megtervezni, azokat úgy kell alkalmazni és elhelyezni, hogy a közlekedők szükséges és elégséges információt kapjanak közlekedésük közben az úton fennálló veszélyekről, tilalmakról, kötelezettségekről, valamint a lehetséges mértékig tájékozódhassanak követhető útirányukról és az úton elérhető úti célokról.

2.2. Tilos közúti jelzésen, annak tartóelemén, vagy bármely más, a forgalom szabályozására szolgáló berendezésen olyan jelet, feliratot vagy tárgyat elhelyezni, amely nem kapcsolódik a szóban forgó jelzés vagy berendezés céljához.

2.3. Gondoskodni kell arról, hogy a kihelyezett közúti jelzőtáblák épek, tiszták, állandóan jól láthatóak és előírt fényvisszavető képességűek legyenek, azokat semmi el ne takarja. A belső átvilágítású jelzőtáblák fényforrása legyen folyamatosan üzemképes, és biztosítson megfelelő fényerőt.

2.4. A jelzőtáblákat - ideértve a fényjelző készülékkel, illetőleg a fénysorompóval (vagy a teljes sorompót kiegészítő fényjelző berendezéssel) együtt elhelyezett jelzőtáblákat is - úgy kell elhelyezni, hogy azok

a) a külön jogszabályban² foglalt észlelhetőségi és felismerhetőségi feltételeknek megfelelően, és

b) a közúti úrszelvényben megengedett határon belül ne kerüljenek, továbbá

c) járdán való elhelyezés esetén a járdát jogszerűen használók közlekedését ne veszélyeztessék, és lehetőség szerint ne akadályozzák.

2.5. A jelzőtábla méretét a külön jogszabályban³ meghatározottak szerint kell kiválasztani. Azonos útvonalon azonos táblaméret alkalmazása szükséges, figyelemmel a lakott területen és lakott területen kívül engedélyezett sebességhatárookra.

2.6. Lakott területen a forgalomterelő oszlopon elhelyezett „Kikerülési irány” jelzőtábla kisméretű is lehet.

2.7. Új belső átvilágítású jelzőtáblák a forgalomirányító fényjelzőkészülékkel irányított útkeresztezéseknél és a már meglévő jelzőtáblák kiegészítésénél alkalmazhatók. A belső átvilágítású jelzőtábla csak a jelzési kép felületén bocsáthat ki fényt.

2.8. Az útbaigazító jelzőtáblákat megvilágító külső fényforrásból a vezetők szemébe közvetlenül nem juthat fény.

3. A jelzőtáblák nyilvántartása

A közúti jelzőtáblákról nyilvántartást kell vezetni.⁴ Kihelyezésüket, érvénytelenítésüket (annak időszakaival és időtartamaival), valamint megszüntetésüket dokumentálni kell.

4. A jelzőtáblák megtervezésének általános szabályai

1 Lásd: 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ).

2 Lásd: 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet 11. § (1).

3 Lásd: 4/2001. (I. 31.) KöViM rendelet.

4 Lásd: 6/1998. (III. 31.) KHVM rendelet melléklet 2.2.6.1.

4.1. Az olyan tilalmat, utasítást, veszélyt, útbaigazítást, tájékoztatást, amelyre vonatkozóan a hatályos utügyi műszaki előírásokban szereplő jelzőtábla, illetőleg kiegészítő tábla létezik, más táblával jelezni tilos.

4.2. A közúti jelzőtáblák csak szaktervező által készített és közútkezelői hozzájárulással ellátott dokumentációk (forgalomtechnikai terv, diszpozíciós vázlat) alapján helyezhetők ki.

4.3. A közúti forgalom szabályozásához csak a közúti közlekedés szabályaiban¹ és a vonatkozó utügyi műszaki előírásokban szereplő, illetve minisztériumi engedéllyel rendelkező jelzőtáblák alkalmazhatók. Jogszabályok és utügyi műszaki előírások rögzítik a különféle közúti jelzőtáblák alakját, méreteit, az alkalmazható jelképeket, felirati formákat és a jelzésfelületek szín- és fénytechnikai követelményeit.

4.4. Alapvető követelmény, hogy a jelzőtáblák teljes felülete fényvisszavető, átvilágított vagy megvilágított legyen. Egyazon oszlopra szerelt táblák az éjszakai láthatóság érdekében azonos fénytechnikai jellemzőkkel rendelkezzenek. Ez vonatkozik a kiegészítő táblákra is azzal az eltéréssel, hogy az átvilágított jelzőtáblák kiegészítő táblái átvilágított kivitel helyett csak fényvisszavetők legyenek.

5. A jelzőtáblák elhelyezése az út mentén

5.1. A jelzőtáblákat - az 5.2-5.4. pontokban említett kivételekkel - az úttest mellett, a menetirány szerinti jobb oldalon kell elhelyezni.

5.2. A „Megállni tilos”, „Várakozni tilos”, illetőleg „Várakozóhely” jelzőtáblát mindig az útnak azon az oldalán kell elhelyezni, amelyik oldalon a megállást vagy a várakozást megtiltják, illetőleg a várakozást megengedik.

5.3. Kizárólag az úttest felett, a megfelelő forgalmi sáv fölé helyezendők el azok a jelzőtáblák, amelyeknek a jelzése csak az alattuk levő forgalmi sávra vonatkozik.

5.4. Egyes jelzőtáblák (pl. „Egyirányú forgalmú út” vízszintes szárú nyíllal, „Kikerülési irány”, „Magasságkorlátozás”, iránytáblák, sávozott terelőtáblák stb.) - az 5.1-5.3. pontokban foglaltaktól eltérően - a forgalommal szembeni járdán, a járdaszigeten vagy a körforgalom középszigetén, illetőleg az úttesten levő akadályon vagy akadály előtt is elhelyezhetők.

5.5. A jelzőtáblák megismételhetők az úttest felett, illetőleg az úttest mellett bal oldalon (az út bal oldalán vagy a középső elválasztósávban), ha a helyi viszonyok következtében a jobb oldali jelzést azok a vezetők, akiknek szól, kellő időben nem észlelhetik.

5.6. Kötelező a jelzőtáblák megisméltése a vasúti átjárót jelző és előjelző táblák esetében a 9.9.3. és a 9.9.4. pontokban említettek szerint.

5.7. Az ismétlő jelzőtáblákat az ÚT 2-1.114 szerint kell megtervezni és elhelyezni.

5.8. A jelzőtáblák szükség esetén előjelezhetők. Elő kell jelezni a jelzőtáblát akkor, ha a tilalom vagy a veszélyes hely a keresztező úton van, és annak az útkereszteződéstől mért távolsága nem teszi lehetővé, hogy a járművezető kellően felkészüljön a veszélyre vagy a tilalmi táblával jelzett korlátozásra. Ebben az esetben a veszélyt, tilalmat a vonatkozó utügyi műszaki előírásban² foglaltak szerint kell előjelezni.

5.9. A kihelyezett jelzőtáblák a közlekedőket (járművezetőket, gyalogosokat) szabad kilátásukban és egymás mozgásának észlelésében ne akadályozzák.

5.10. Hegyes szögű útkereszteződéseknel a jelzések csak a kívánt irányból legyenek észlelhetők. A más irányból való észlelés lehetőségét különösen indokolt, és a közlekedés biztonságát veszélyeztető esetben takarással, ellenzővel kell megakadályozni.

5.11. A jelzőtáblákat az útburkolat, illetőleg a talaj szintje felett úgy kell elhelyezni, hogy

a) olyan helyen, ahol gyalogközlekedés nincs, a tábla

¹ Lásd: 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ).

² ÚT 2-1.114 „Közúti jelzőtáblák. A jelzőtáblák megtervezése, alkalmazása és elhelyezése” c. utügyi műszaki előírás.

- aa) (a legalsó tábla) alsó éle legalább 1,50 méter,
- ab) (a legfelső tábla) felső éle legfeljebb 4,10 méter,
- ac) (a körforgalomban a kijáratú útirányjelző tábla) felső éle legfeljebb 1,00 méter,
- b) olyan helyen, ahol gyalogos- és/vagy kerékpáros közlekedés van, a tábla
- ba) (a legalsó tábla) alsó éle legalább 2,25 méter,
- bb) (a legfelső tábla) felső éle legfeljebb 4,10 méter,
- c) az úttest felett elhelyezett tábla alsó éle legalább 4,70 méter,
- d) a „Kikerülési irány” és a „Vasúti átjáró előjelző” táblák alsó éle legalább 0,60 méter, de legfeljebb 0,80 méter,
- e) a „Sávozott terelőtábla” alsó éle legalább 0,20 méter, de legfeljebb 0,30 méter magasságban legyen. (Amennyiben a jelzőtábla alatt kiegészítő tábla is van, az „alsó él” alatt a kiegészítő tábla alsó élét kell érteni.)

5.12. A jelzőtáblákat - a munkahelyi elkorlátozások és az ideiglenes forgalmi rend tábláit kivéve - nem szabad a közúti úrszelvényben elhelyezni.

5.13. Több jelzőtábla azonos tartószerkezeten való elhelyezése esetén:

- a) egy tartóoszlopon három táblánál többet nem szabad elhelyezni [ebbe a szokványos kiegészítő tábla (távolság, irány, időtartam) nem számít bele],
- b) egy tartóoszlopra egy irányból két, az elsőbbséget szabályozó és/vagy utasítást adó és/vagy tilalmi táblánál többet nem célszerű elhelyezni.

5.14. A forgalomirányító fényjelző készüléket tartó oszlopon jelzőtáblák csak a készülék felett vagy mellett helyezhetők el. A „Kikerülési irány” és a „Sávozott terelőtábla” jelzőtáblát a fényjelző készülék oszlopán ilyenkor is az 5.11. d), illetőleg 5.11. e) pont szerint kell elhelyezni.

6. A jelzőtáblák kihelyezése, érvénytelenítése és bevonása

6.1. Előre tervezhető feladat (állandó vagy ideiglenes forgalmi rend) esetében a jelzőtáblák kihelyezésének ajánlott időbeli sorrendje:

1. a veszélyt jelző és az „Egyirányú forgalmú út” jelzőtábla kivételével a tájékoztatást adó,
2. az utasítást adó, a tilalmat, illetve korlátozást jelző,
3. az „Egyirányú forgalmú út”,
4. az elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák.

6.2. Váratlanul előállt balesetveszélyes helyzet elhárítását célzó forgalomszabályozási feladat (általában ideiglenes forgalmi rend) esetében a követendő kihelyezési sorrend:

1. a tilalmat, illetve korlátozást jelző, valamint az elsőbbséget szabályozó, illetve az utasítást adó,
2. a veszélyt jelző, a tájékoztatást adó és az egyéb jelzőtáblák.

6.3. Az e szakaszban leírt elhelyezési sorrendet kell követni akkor is, amikor nem új jelzés elhelyezése, illetőleg új forgalmi rend bevezetése történik, hanem a már korábban kihelyezett jelzőtáblák természetes elhasználódás miatti tervszerű cseréjét végzik. Alapelvnek kell tekinteni, hogy az útra megállapított forgalmi rendet folyamatosan fenn kell tartani.

6.4. A közúti jelzőtáblák érvénytelenítését

- a) letakarással,
- b) az A, B, C és D csoportba tartozó táblák kivételével áthúzással,
- c) rövid ideig tartó ideiglenes forgalmi rend (pl. éjszakai hatálytalanítás) esetén - a közútkezelő külön engedélyével - elfordítással kell elvégezni.

6.5. A jelzőtáblák bevonását a kihelyezéssel ellentétes sorrendben kell végrehajtani.

Veszélyt jelző táblák (A)

7. A veszélyt jelző táblák megtervezése

7.1. Meg kell tervezni

- a) a veszélyes lejtő (A-005),
 - b) a veszélyes emelkedő (A-006),
 - c) az útkereszteződés alárendelt úttal (A-028 - A-036),
- veszélyt jelző táblák feliratát, illetve rajzát, illetve az azok alatt, valamint az „Egyéb veszély” jelzőtábla alatt elhelyezhető kiegészítő táblákat is.

7.2. Meg kell tervezni a veszélyt jelző táblák alatt alkalmazható kiegészítő táblák tartalmát (a veszélyes hely távolsága, a veszélyes szakasz hossza, esetleg a kereszteződés alaprajza stb.).

8. A veszélyt jelző táblák alkalmazása és elhelyezése

8.1. A veszélyt jelző táblák elhelyezésének általános előírásai

8.1.1. A veszélyt jelző táblát az általa jelzett veszély helye előtt

- a) autópályán 250-500 méter,
 - b) lakott területen kívüli egyéb úton 150-250 méter,
 - c) lakott területi úton 50-100 méter
- távolságban kell elhelyezni.

8.1.2. Ha a 8.1.1. pontban megadott elhelyezési távolságok valamely kizáró ok miatt nem tarthatók be, a táblák más távolságban is elhelyezhetők. Ebben az esetben a jelzőtábla és a veszély helye közötti távolságot a tábla alatt kiegészítő táblán - 50 m alatt lefelé kerekített 5 méter, ezen felül lefelé kerekített 10 méter pontossággal - fel kell tüntetni.

8.1.3. A csökkentett távolság lakott területen - a vasúti átjárók jelzésének kivételével - kivételesen 5 méter is lehet, ha a jelzőtáblát 50 méterről és azon belül folyamatosan jól lehet látni.

8.1.4. A veszélyt jelző táblák az úttesten is elhelyezhetők az úton végzett munkáknál a külön jogszabályban¹ említett esetekben és módokon.

8.2. A veszélyt jelző táblák alkalmazása földutakon - a vasúti átjáró kezdetét jelző táblák kivételével - mellőzhető.

8.3. A veszélyes útszakasz hosszát kiegészítő táblán kell jelezni,

- a) ha a veszélyes útkanyarulatok száma három, vagy több,
- b) egyéb esetben, ha a veszélyes útszakasz 100 méternél hosszabb.

8.4. Az 1000 méternél nagyobb hosszban fennálló veszélyek jelzése legalább 1000 méterenként megismétlendő a vonatkozó útügyi műszaki előírásban² foglaltak szerint.

8.5. Amennyiben a veszélyes hely kezdete a 8.1.1. pontban meghatározott távolságnál közelebb van a jelzőtáblához, és egyúttal a veszélyes szakasz hosszát is jelezni kell, akkor a veszélyt jelző tábla alatt előbb a biztonság szempontjából fontosabb távolság megjelölést kell alkalmazni, és csak ez alatt alkalmazható a veszélyes szakasz hosszára utaló kiegészítő tábla.

9. Előírások az egyes veszélyt jelző táblákra

9.1. Veszélyes lejtő és veszélyes emelkedő

a) A „Veszélyes lejtő” és a „Veszélyes emelkedő” jelzőtáblákat olyan helyek jelzésére kell alkalmazni, ahol szilárd burkolatú úton a lejtő (emelkedő) 10%-os, vagy annál nagyobb.

¹ Lásd: 3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet.

² ÚT 2-1.114 „Közúti jelzőtáblák. A jelzőtáblák megtervezése, alkalmazása és elhelyezése” c. útügyi műszaki előírás.

b) Elhelyezhetők a jelzőtáblák olyan helyek jelzésére is, ahol a szilárd burkolatú úton a lejtő (emelkedő) 6%-os vagy ennél nagyobb, de egyéb körülmények (az út vonalvezetése, szélessége, burkolatminősége, a lejtő hosszúsága stb.) a lejtőt (emelkedőt) veszélyessé teszik.

c) Mellőzhető a jelzőtábla elhelyezése lakott területen belüli olyan úton, amely nem főútvonal, illetve nincs rajta menetrendszerű közforgalmú autóbusz-közlekedés.

d) A veszélyes lejtő, illetve emelkedő hosszát a „Veszélyes útszakasz hossza” kiegészítő táblával jelezni kell.

9.2. Gyalogosok

a) A „Gyalogosok” veszélyt jelző táblát kell alkalmazni

aa) ha a főútvonalnak kijelölt út lakott területi szakaszán egyik oldalon sincs járda, járdával egyenértékű gyalogút, kerékpárút, gyalog- és kerékpárút, illetőleg más, kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgáló létesítmény,

ab) kijelölt gyalogos-átkelőhely megszüntetése esetében a megszüntetést követően legalább 3 hónap időtartamig.

b) „Gyalogosok” veszélyt jelző táblát kell alkalmazni, ha az úttest melletti járda vagy gyalogút elkorlátozása kapcsán az úttesten gyalogosok megjelenésével kell számolni.

9.3. Egyenrangú útkereszteződés

a) Egyenrangú útkereszteződés előtt azon az úton, amelynek a megelőző útkereszteződésében jelzőtáblával jelzett elsőbbsége volt, az „Egyenrangú útkereszteződés” jelzőtáblát el kell helyezni.

b) Lakott területen kívül a szilárd burkolatú utak egyenrangú útkereszteződését jelzőtáblával mindig jelezni kell.

c) Az „Egyenrangú útkereszteződés” jelzőtáblát nem szabad elhelyezni olyan útkereszteződés előtt, amelyben villamos balról érkezik.

9.4. Szembejövő forgalom

a) A „Szembejövő forgalom” jelzőtáblát (KRESZ 72. ábra) mindig el kell helyezni, ha

aa) az út osztoptpályás útban folytatódik,

ab) az egyirányú forgalmú út kétirányú forgalmú útban folytatódik.

b) A „Szembejövő forgalom” jelzőtábla forgalmi sávok megszűnésének jelzésére nem alkalmazható.

9.5. Kerékpárosok

a) A „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát mindig alkalmazni kell,

aa) ahol az úton kerékpársáv kijelölése lenne szükséges, de arra nincs lehetőség,

ab) ahol az úton a kerékpáros forgalom tilalma véget ér, és attól kezdve jelentős kerékpáros forgalomra kell számítani,

ac) ahol az úton, az útkereszteződésen kívül kerékpárutat vezetnek át,

ad) ahol a kerékpársáv vagy kerékpárút véget ér, és a kerékpáros forgalom az úttesten halad tovább.

b) „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát kell alkalmazni, ha az úttest melletti kerékpárút elkorlátozása kapcsán az úttesten kerékpárosok megjelenésével kell számolni.

c) Ahol a „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát az úttestet keresztező kerékpárosok miatt helyezték ki, ezt a megfelelő kiegészítő táblával kell jelezni.

9.6. Egyéb veszély

a) Az „Egyéb veszély” jelzőtáblát csak olyan veszély jelzésére szabad alkalmazni, amely veszély jelzésére önálló veszélyt jelző tábla nincs.

b) Járdasziget nélküli olyan villamos-megállóhelynél, ahol az utasok le- és felszállása az úttestre, illetve az úttestről történik, a megállóhely ilyen jellegét feltűntető „Villamos-megállóhely járdasziget nélkül” kiegészítő táblával ellátott „Egyéb veszély” jelzőtáblát minden esetben alkalmazni kell.

9.7. Útkereszteződés alárendelt úttal

a) A 11.3. a) és 11.3. b) pontban foglalt szabályozás esetén az „Útkereszteződés alárendelt úttal” jelzőtáblát lakott területen kívül az elsőbbséggel rendelkező úton az útkereszteződés előtt mindig el kell helyezni, ha a keresztező szilárd burkolatú úton az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát elhelyezték.

b) A 11.3. a) és 11.3. b) pontban foglalt szabályozás esetén az „Útkereszteződés alárendelt úttal” jelzőtáblát el szabad helyezni az elsőbbséggel rendelkező úton az útkereszteződés előtt, ha

ba) lakott területen a keresztező szilárd burkolatú úton az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát elhelyezték,

bb) a keresztező földúton az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát elhelyezték,

bc) a külön e célra létesített várakozóhely, illetve útnak nem minősülő, de járműforgalmat lebonyolító terület kijáratánál az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát elhelyezték.

c) Az „Útkereszteződés alárendelt úttal” jelzőtábla alatt - a közlekedésbiztonság és a járművezetők tájékoztatása céljából - az útkereszteződés alaprajzi vázlatán az elsőbbséggel rendelkező út vonalvezetését vastag vonallal feltüntető kiegészítő tábla elhelyezhető, ha ez által az elsőbbséggel rendelkező út vonalvezetése az útkereszteződésben könnyebben felismerhető. Az „Útkereszteződés alárendelt úttal” jelzőtáblán az útkereszteződés tényleges helyzete az alárendelt utat jelképező vonalakkal feltüntethető.

9.8. Villamos

A „Villamos” jelzőtáblát el kell helyezni

a) az olyan egyenrangú útkereszteződés előtt, ahol balról villamos érkezik,

b) ahol útkereszteződésen kívül a villamos pályája az egyenesen haladó forgalmi sávot keresztezi, vagy azt megközelíti,

c) ahol a forgalmat a villamospályára útburkolati jelekkel rávezetik, és a villamospályát forgalmi sávnak jelölik ki.

9.9. A vasúti átjárót jelző közúti jelzőtáblák

9.9.1. Általános előírások

a) A vasúti átjárót jelző közúti jelzőtáblákat a vasúti pályát keresztező úton kell elhelyezni.

b) Ha a normál nyomtávú, közforgalmú vasúti pályát keresztező szilárd burkolatú utat

ba) lakott területen a vasúti átjárótól számított 50 méteren belül,

bb) lakott területen kívül a vasúti átjárótól számított 150 méteren belül másik szilárd burkolatú út keresztezi, akkor ezen az úton a vasúti átjárót - az átjáró biztosítási módját feltüntető - „Útírányjelző tábla”-val (G-009) kell előjelezni, ha ez az út főút vagy főútvonal. Ez a tábla helyettesíthető a „Sorompó nélküli vasúti átjáró” vagy a „Sorompóval biztosított vasúti átjáró” veszélyt jelző táblával - az irányt és távolságot feltüntető kiegészítő táblával - ha az út nem főút vagy nem főútvonal.

c) A vasúti átjárót jelző „Vasúti átjáró kezdete”, illetőleg „Két- vagy többvágányú vasúti átjáró kezdete” jelzőtábla oszlopára az „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla kivételével más tábla nem helyezhető el.

d) A háromsávú „Vasúti átjáró előjelző” tábla oszlopára a „Sorompó nélküli vasúti átjáró”, „Sorompóval biztosított vasúti átjáró” jelzőtábla, illetve az ezek alá elhelyezhető fénysorompót jelző kiegészítő tábla, továbbá „Sebességkorlátozás” jelzőtábla kivételével más jelzőtábla nem helyezhető el.

e) A két- és egysávú „Vasúti átjáró előjelző” tábla oszlopára más tábla nem helyezhető el.

f) A vasúti átjáró biztosítási módjának megváltozását a veszélyt jelző tábla alatt elhelyezett „Vasúti átjáró biztosítása megváltozott” feliratú kiegészítő táblával kell jelezni.

9.9.2. A vasúti átjáró előtti veszélyt jelző táblák

A vasúti átjáró előtt a megfelelő veszélyt jelző táblát el kell helyezni. Mellőzhető a veszélyt jelző tábla elhelyezése olyan földúton, amelyen a „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtáblát az átjárótól számított 50 méterről és azon belül a járművezető folyamatosan láthatja.

9.9.3. Vasúti átjárót előjelző táblák

Szilárd burkolatú úton a „Vasúti átjáró előjelző” táblákat el kell helyezni

a) a főútvonalon levő vasúti átjáró előtt,

b) olyan vasúti átjáró előtt, amelyben menetrendszerű közforgalmú autóbuszjárat közlekedik,

c) olyan vasúti átjáró előtt, ahol az úttest jobb oldalán elhelyezett „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtáblát az átjárótól számított 100 méterről és azon belül folyamatosan a járművezető nem láthatja,

d) olyan vasúti átjáró előtt, amelyben a mértékadó vasúti átjáróforgalom 1000-nél nagyobb.

9.9.4. Vasúti átjáró kezdete

a) A „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtáblát közvetlenül a vasúti átjáró előtt - ha az átjárónál fénySOROMPÓ vagy teljes sorompót kiegészítő fényjelző berendezés van, ezzel együtt (a fénySOROMPÓ, illetőleg a berendezés felett), ha nincs, akkor azok szabvány szerinti helyére - mindig el kell helyezni. A jelzőtábla és a vasúti pálya között útkereszteződés, valamint másik jelzőtábla nem lehet. A jelzőtábla az úttest - vagy a belső forgalmi sáv - mellett a bal oldalon megismételhető.

b) A „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtábla bal oldali megisméltése kötelező

ba) párhuzamos közlekedésre alkalmas olyan úton, ahol az úttest felezővonalában a vasúti átjáró előtt terelőszigetet kell létesíteni,

bb) lakott területen kívül főútvonalon,

bc) olyan úton, amelynek személygépkocsi egységre átszámított átlagos napi forgalma meghaladja a 4000-et,

bd) olyan szilárd burkolatú úton, amelyen a jobb oldali jelzőtáblát az átjárótól számított 100 méterről és azon belül a járművezető folyamatosan nem láthatja,

be) ahol a fénySOROMPÓT bal oldalon megisméltették.

c) Ha a „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtáblát - az úttest mellett bal oldalon - megisméltették, a vasúti átjárót jelző többi jelzőtáblát is meg kell az úttest mellett a bal oldalon ismételni. Ez alól kivétel az elválasztó sáv nélküli, párhuzamos közlekedésre kijelölt út, valamint az olyan osztottpályás út, ahol az elválasztó sávban a jelzések elhelyezése nem lehetséges.

III. Fejezet

Az áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák (B)

10. Az áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák megtervezése

Az áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák jelzési képeinek alakja kötött, azok feliratai és jelképei nem változtathatók meg.

11. Az áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

11.1. Főútvonal

a) A „Főútvonal” jelzőtáblát el kell helyezni

aa) a főútvonal kezdeténél,

ab) lakott területen kívül minden szilárd burkolatú út kereszteződése után,

ac) lakott területen kívül minden olyan földút keresztezése után, amelynek a főútvonalhoz szilárd burkolattal ellátott csatlakozó része 50 méternél hosszabb, illetve a szilárd burkolatú csatlakozó részen további útkereszteződés van,

ad) lakott területen szilárd burkolatú utak kereszteződése után a jelzőtábla megisméltése elegendő a menetirány szerinti minden második, harmadik útkereszteződés után, ha az így elhelyezett jelzőtáblák a főútvonalon haladók számára kellően láthatók.

b) A „Főútvonal” jelzőtáblát az előbbieken említett helyeken felül mindenhol el szabad helyezni, ahol a keresztező úton (vagy a külön e célra létesített várakozóhelynek, illetve útnak nem minősülő, de járműforgalmat lebonyolító területnek az útra vezető kijáratánál) az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát elhelyezték, vagy útkereszteződésen kívül is, ha azt a helyi körülmények (pl. forgalomnagyság, a főútvonal jelleg megisméltése stb.) szükségessé teszik.

c) A „Főútvonal” jelzőtábla az útkereszteződés előtt is elhelyezhető, ha az útkereszteződésben a főútvonal vonalvezetése az egyenes iránytól eltér, illetve a tábla nélkül kétség merülhet fel, hogy melyik a továbbvezető főútvonal. A táblát az útkereszteződés előtt a főútvonal tényleges vonalvezetését és a csomópont kialakítását (a H-001 - H-006 példaábrák szerint) feltüntető kiegészítő táblával kell elhelyezni. Ez esetben az alárendelt forgalmi irány számára felállított elsőbbségadási kötelezettséget előíró jelzések alatt is kötelező a főútvonal vonalvezetését feltüntető „Elsőbbséggel rendelkező út” kiegészítő táblák (a H-007 - H-010 példaábrák szerinti) alkalmazása.

d) Ha a főútvonal jellegét az útkereszteződés előtt megszüntetik és az útkereszteződés után az út ismét főútvonal, a „Főútvonal” jelzőtáblát az útkereszteződés után - de még a legközelebbi útkereszteződés előtt - úgy kell elhelyezni, hogy a tábla láthatósága az útkereszteződéshez érkező jármű vezetője számára az elsőbbségi szabályozást ne tegye kétségessé. A „Főútvonal táblát az útkereszteződés után ilyen esetben 50 m-en belül elhelyezni egyáltalán nem szabad.

11.2. Főútvonal vége

a) „Főútvonal vége” jelzőtáblát kell alkalmazni minden olyan helyen, ahol az út főútvonal jellege megszűnik.

b) A „Főútvonal vége” jelzőtáblát el kell helyezni

ba) útkereszteződésen kívül, ha a főútvonal jellegét az út kiépítettségi vagy forgalmi jellemzőinek megváltozása miatt megszüntetik,

bb) útkereszteződésben, ha a főútvonalat másik útnak alárendelik, kivéve a körforgalomba csatlakozó utakat (mely esetekben az elsőbbségadási kötelezettségre utaló táblát is el kell a táblával együtt helyezni),

bc) autópályába vagy autóútra oldalról becsatlakozó út főútvonal jellegének megszüntetésére a felhajtó ág kezdetén, illetve torkolat előtt (az autópályában vagy autóúton folytatódó főútvonal esetét kivéve, amikor a táblát kihelyezni nem kell).

c) A „Főútvonal vége” jelzőtáblát elő szabad jelezni. Kötelező az előjelzés a 11.2. bb) és 11.2. bc) pontban említett esetekben.

d) A főútvonal végét előjelző tábla és a „Főútvonal vége” jelzőtábla között „Főútvonal” jelzőtáblát elhelyezni nem szabad.

e) Az autópályában (autóúton) folytatódó főútvonal út vonal jellegét az autópálya (autóút) kezdeténél megszüntetni nem kell.

11.3. Elsőbbségadás kötelező

a) Az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát el kell helyezni

aa) az autópálya, illetőleg az autóút felhajtóágán a gyorsításáv előtt,

ab) autópályán és autóúton a szolgáltató létesítmények felhajtóágain a gyorsításáv előtt,

ac) az autóutat szintben keresztező úton az útkereszteződés előtt,

ad) főútvonalon olyan útkereszteződés előtt, ahol a főútvonalat másik főútvonalnak alárendelik (általában a „Főútvonal vége” tábla fölött, ha azt az útkereszteződésnél, és - a háromnál több tábla elhelyezési tilalma miatt - nem jóval az útkereszteződés előtt helyezték el),

ae) az útkereszteződés előtt a főútvonalat keresztező vagy abba betorkolló minden szilárd burkolatú mellékútvonalon, valamint olyan keresztező földúton, amelynek a főútvonalhoz szilárd burkolattal csatlakozó része 50 méternél hosszabb, illetve a szilárd burkolatú csatlakozó részén további útkereszteződés van,

af) körforgalomba betorkolló úton az úttorkolat előtt (a körforgalom jelzőtábla felett),

ag) olyan útkereszteződésnél, ahol a keresztező útvonalon haladó járművek részére az áthaladási elsőbbséget „Útkereszteződés alárendelt útvonallal” (A-028 - A-036 ábra) táblával jelezték,

ah) olyan kerékpárút átvezetéseknél, ahol a kerékpárosok forgalmát alárendelik az út (főútvonal vagy mellékútvonal) forgalmának.

b) Az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát el szabad helyezni,

ba) a főútvonalnak ki nem jelölt szilárd burkolatú út és földút kereszteződésénél a földúton,

bb) a külön e célra kialakított várakozóhelynek az útra vezető kijáratánál a kijárat előtt,

bc) a nagyobb járműforgalmat lebonyolító, útnak nem minősülő terület kijárata előtt,

bd) jelzőlámpás forgalomirányítású útkereszteződésben a főirányból fényjelző készülékkel nem szabályozott külön sávról jobbra bekanyarodó forgalom számára, a mellékirányra ráhajtás előtt, ha a keresztező úton ezek részére nincs legalább 30 m hosszú külön fogadósáv, ha e nélkül az elsőbbségi viszonyok kétségessé válnának.

c) Osztottpályás utat keresztező úton az elsőbbségadási kötelezettséget jelző jelzőtáblák a második úttesttel való kereszteződés előtt - az elválasztósávon - elhelyezhetők, ha e sáv szélessége a 6 métert eléri.

d) Ha az útkereszteződésben kétség merülhet fel, hogy melyik útról érkezők részére kell az áthaladás elsőbbségét biztosítani, a jelzőtábla alatt az elsőbbséggel rendelkező útvonal tényleges vonalvezetését feltüntető kiegészítő táblát (H-007 - H-010 példaábrák) kell elhelyezni.

e) Ha a kerékpárúttal azonos irányban haladó út elsőbbségét az útkereszteződésben jelzőtáblával biztosítják, ezt a jelzőtáblát az útkereszteződésben, az alárendelt irányból a kerékpárút előtt kell elhelyezni. Ahol azonban az út úttestje és a kerékpárút között a távolság meghaladja a 6 métert, vagy más ok szükségessé teszi, a kerékpárút és az úttest között az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát - közvetlenül az úttest előtt - meg kell ismételni.

f) Az elsőbbségadásra kötelező jelzőtáblákat - ha a helyi viszonyok, az út vonalvezetése, a láthatóság vagy más körülmény szükségessé teszi - elő kell jelezni.

11.4. ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!

a) Az „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblát csak ott kell alkalmazni, ahol az elsőbbségadási kötelezettséget csak a jármű megállításával lehet teljesíteni.

b) Az „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblának az elhelyezésére a 11.3. pontban foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy nem alkalmazható ez a jelzőtábla

ba) az autópálya, illetőleg az autópályán felhajtóágán a gyorsítósáv előtt,

bb) az „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtábla előjelző táblájaként.

c) Amennyiben a biztosítatlan vasúti átjárónál, az átjáró előtt „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát kell alkalmazni, úgy ezt a „Vasúti átjáró kezdete” jelzőtábla alatt kell elhelyezni.

d) Az „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblákat - ha a helyi viszonyok, az út vonalvezetése, a láthatóság vagy más körülmény szükségessé teszi - elő kell jelezni.

11.5. Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben és a Szembejövő forgalom elsőbbsége

a) Az „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” és a „Szembejövő forgalom elsőbbsége” jelzőtáblák csak együtt alkalmazhatók.

b) Az „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” jelzőtábla és a „Szembejövő forgalom elsőbbsége” jelzőtábla egymáshoz képest úgy helyezendő el, hogy a közöttük levő útszakasz teljes hosszban mindkét irányból áttekinthető legyen. Az „Elsőbbség a szembejövő forgalommal szemben” jelzőtáblát abból az irányból kell elhelyezni, ahonnan a járművezető a forgalmat kevésbé akadályozza.

IV. Fejezet

Tilalmi jelzőtáblák (C)

12. A tilalmi jelzőtáblák megtervezése

12.1. A tilalmi jelzőtáblákra vonatkozó útügyi műszaki előírásban¹ szereplő jelzőtáblák közül meg kell tervezni

a) a következő jelzőtáblákon alkalmazott feliratokat:

aa) a tehergépkocsi és a pótkocsi össztömeg-korlátozása,

ab) a szélesség-, magasság-, össztömeg(súly-), tengelyterhelés- és hosszúságkorlátozás,

ac) a legkisebb követési távolság,

ad) a sebességkorlátozás (és sebességkorlátozás vége),

ae) a kötelező megállás;

b) a kettős és hármas behajtási tilalom jelzőtáblákon alkalmazott ábrákat és azok egymáshoz viszonyított elrendezését.

12.2. A több járműfajta egyesített behajtási tilalmát elrendelő jelzőtáblák közül nem alkalmazható kettőnél több jelképet tartalmazó jelzőtábla lakott területen kívül, és háromnál több jelképet tartalmazó jelzőtábla lakott területen. Lakott területen kívül is alkalmazható azonban három jelképet feltüntető egyesített behajtási tilalmat elrendelő jelzőtábla, amennyiben azon csak a mezőgazdasági vontató, az állati erővel vont jármű és a kerékpár jelképét tüntették fel.

12.3. A „Kötelező megállás” jelzőtábla alsó felirata határátkelőhelyen a szomszédos ország nyelvén a „VAM” megfelelője legyen. A jelzőtábla komphoz vezető utakon „KOMP” felirattal helyezhető el. Egyéb esetekben elrendelt kötelező megállásnál a feliratot értelemszerűen kell megtervezni.

13. A tilalmi jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

13.1. A járművek behajtását tiltó jelzőtáblákat annak az útszakasznak a kezdeténél kell elhelyezni, ahol a tilalom alá eső járművek részére másik út még rendelkezésre áll a tilalom alá eső útszakasz elkerülésére.

13.2. A „Szélességkorlátozás”, a „Magasságkorlátozás”, a „Súlykorlátozás”, a „Hosszúságkorlátozás” és a „Tengelyterhelés korlátozás” jelzőtáblákat közvetlenül az előtt a hely előtt kell elhelyezni, ahol a korlátozásra okot adó körülmény fennáll. Ezeket a korlátozásokat útirány előjelző és útirányjelző táblával azon útkereszteződés előtt, ahol a korlátozás alá eső útszakasz még elkerülhető, elő kell jelezni.

13.3. Ha az úttesten levő forgalmi sávok külön útban folytatódnak, az egyes járműfajták behajtása megtiltható egyes irányokban, közvetlenül az útkereszteződés előtt, a forgalmi sávok felett elhelyezett, a járművek behajtását tiltó jelzőtáblákkal.

13.4. A nagyobb hosszban fennálló megfordulási tilalom, a sebességkorlátozás, a legkisebb követési távolság és előzési tilalom jelzőtábláit

a) minden útkereszteződés után,

b) 1000 méternél hosszabb tilalom esetén, lakott területen kívül legalább 1000 méterenként meg kell ismételni.

E közúti jelzőtáblák hatályát a megfelelő jelzőtáblával fel kell oldani, ha a korlátozás szükségessége nem útkereszteződésben (útcsatlakozásban) szűnik meg.

14. Előírások az egyes tilalmi jelzőtáblákra

14.1. Behajtani tilos

1 ÚT 2-1.127 „Közúti jelzőtáblák. Tilalmi jelzőtáblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

A „Behajtani tilos” jelzőtáblát

a) az egyirányú forgalmú út azon végénél kell elhelyezni, ahonnan a járművek behajtását megtiltották;

b) a meg nem engedett irányból történő behajtás megtiltására az útkereszteződésben a félreérthetetlenül egyetlen forgalmi irány számára szolgáló csomóponti le-, felhajtó és összekötő ágaknál, illetve a külön e célra létesített várakozóhelyek és az útnak nem minősülő, de járműforgalmat lebonyolító területek be- és kijáratainál akkor is el szabad helyezni, ha ezeken a helyeken az „Egyirányú forgalmú út” jelzőtáblát nem helyezték ki.

14.2. Bekanyarodási tilalmak

A „Jobbra bekanyarodni tilos”, illetőleg „Balra bekanyarodni tilos” jelzőtáblákat csak útkereszteződésnél szabad elhelyezni. Ha a tilalom szükségessége csak bizonyos időszakban áll fenn, úgy azt kiegészítő táblán kell feltüntetni. A jelzőtábla „Kötelező haladási irány” jelzőtáblával együtt nem alkalmazható.

14.3. Kötelező megállás

A „Kötelező megállás” jelzőtáblát a közúti határátkelőhelyeken mindig el kell helyezni.

14.4. Egyes járműfajták behajtásának korlátozása

Ha a forgalom biztonsága, illetve a környezet védelme a behajtási tilalom elrendelését teszik indokolttá, de nem célszerű megtiltani azoknak a járműveknek a forgalmát, amelyek úti célja az érintett úton van, a járművek behajtását a „Kivéve célforgalom” vagy „Kivéve áruszállítás” kiegészítő táblákkal, illetőleg ezeknek időszakot tartalmazó változatának alkalmazásával kell lehetővé tenni.

14.5. Előzési tilalmak

Az olyan útszakaszon, ahol először a „Tehergépkocsival előzni tilos” jelzőtáblát, majd - e jelzőtábla hatályának megszűntetése nélkül - „Előzni tilos” jelzőtáblát helyeztek el, e két jelzőtábla hatálya együttesen csak a „Mozgó járművekre vonatkozó tilalmak vége” jelzőtáblával oldható fel.

14.6. Legkisebb követési távolság

a) A „Legkisebb követési távolság” jelzőtáblákat első sorban hidak vagy egyéb műtárgyak forgalmának szabályozására - azok teherbírásának megfelelően teher- vagy személygépkocsikra is - szabad alkalmazni.

b) A „Legkisebb követési távolság” jelzőtáblával együtt az alkalmazott jelzőtáblának megfelelő előzni tilos jelzőtábla is alkalmazható.

14.7. Sebességkorlátozás

A teljes lakott területre kiterjedő területi sebességkorlátozás esetén valamennyi, a szabályozandó területre bevezető szilárd burkolatú úton el kell helyezni a „Sebességkorlátozás” jelzőtáblát a „Lakott terület kezdete” jelzőtáblák valamelyikével együtt (illetve ezek egyesített jelzőtábláját).

14.8. Megállási és várakozási tilalmat jelző táblák elhelyezése

a) A rakodási tevékenység érdekében szükséges várakozási tilalom felmerülése esetén a „Várakozni tilos” jelzőtábla alatt a „Rakodó terület” kiegészítő tábla alkalmazásával rakodóhelyeket szabad kijelölni az üzletek áruellátására. A rakodóhely hosszát és a rakodás időtartamát kiegészítő táblán fel kell tüntetni. A rakodóhely kezdete és vége a tilalom térbeli hatályát jelző kiegészítő tábla (H-055 és H-056) alkalmazásával is megjelölhető.

b) A „Megállni tilos” vagy a „Várakozni tilos” jelzőtáblát a tilalom hatálya alá eső útszakasz kezdeténél el kell helyezni. Ha a tilalom 1000 méternél hosszabb útszakaszon áll fenn, a jelzőtáblát 1000 méterenként meg kell ismételni.

c) Ha lakott területen az elrendelt tilalom hatálya rövid szakaszon áll fenn, vagy véget ér a következő útkereszteződés előtt, és a tilalmat ellenkező értelmű jelzőtábla nem oldja fel, a tilalom hatályának térbeli jelölésére kiegészítő táblát és/vagy útburkolati jelet kell alkalmazni.

Utastást adó jelzőtáblák (D)

15. Az utastást adó jelzőtáblák megtervezése

Amennyiben az utastást adó jelzőtáblákra vonatkozó útügyi műszaki előírásban¹ szereplő „Kötelező haladási irány” jelzőtáblák közül – beleértve a veszélyes anyagot szállító járműre, a kerékpárosokra és az autóbuszokra vonatkozó ilyen táblákat is – egyik sem alkalmazható a helyszínrajzi sajátosságok miatt, akkor a megfelelő nyíl-alakot meg kell tervezni.

16. Az utastást adó jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

16.1. Kötelező haladási irány

A „Kötelező haladási irány” jelzőtáblát csak útkereszteződések előtt, illetve a külön e célra épített várakozóhelyek vagy útnak nem minősülő, de járműforgalmat lebonyolító területek be- és kijáratainál a kereszteződés előtt szabad alkalmazni.

16.2. Kikerülési irány

a) A „Kikerülési irány” jelzőtáblát alkalmazni kell

aa) az úttesten levő minden akadályon,

ab) a járdaszigeteken,

ac) az elválasztósávon ott, ahol a nem osztottpályás út osztottpályássá válik.

b) A tábla alkalmazható az elválasztósáv elején minden útsatlakozás után is.

c) Lakott területen kisméretű tábla is alkalmazható.

16.3. Körforgalom

A „Körforgalom” jelzőtáblát az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblával együtt a körforgalomba csatlakozó minden úton el kell helyezni.

16.4. Gyalogút

a) A gyalogút kijelölésére vonatkozó szabályozás csak ott alkalmazható, ahol

aa) a gyalogút mentén elhelyezkedő ingatlan más út igénybevételével nem közelíthető meg (pl. történelmi városközpontok sétálóutcái), és

ab) a jelzett időszakon kívüli időszakban a gyalogos forgalom csekély.

b) A „Gyalogút” jelzőtáblával együtt – önálló gyalogút esetén – időszakot megjelölő olyan kiegészítő tábla is alkalmazható, mely a táblán jelzett időszakon kívül

ba) naponta legfeljebb kétszer, és esetenként legfeljebb kétórás időszakra, vagy

bb) az éjszakai időszakra

más járművek behajtását célforgalomban lehetővé teszi.

16.5. Kerékpárút

a) A „Kerékpárút” jelzőtáblát a kerékpárút kezdeténél kell elhelyezni. A jelzőtáblát általában a szilárd burkolatú úttal való kereszteződés után meg kell ismételni. A jelzőtábla megismétlése elegendő a menetirány szerinti második, harmadik és további útkereszteződés után, ha az így elhelyezett táblák a közúton közlekedők, valamint a kanyarodó járművek számára is folyamatosan jól láthatók. A kerékpárút végét jelzőtáblával ott kell jelölni, ahol a kerékpárút megszűnik.

b) Kerékpárút egyirányú forgalomra történő kijelölésénél a 18.8. a) pont szerint kell eljárni.

16.6. Gyalogút és Gyalog- és kerékpárút

a) A „Gyalogút”, továbbá a „Gyalog- és kerékpárút” jelzőtáblát a gyalogút, illetőleg a gyalog- és kerékpárút kezdeténél kell elhelyezni, és általában a szilárd burkolatú úttal való kereszteződése után meg kell ismételni a 16.5. a) pontban foglaltak értelemszerű alkalmazásával. Nem vonatkozik az ismétlési kötelezettség az ilyen utak egymással alkotott kereszteződésére. A gyalogút végét és a gyalog- és kerékpárút végét jelölni kell.

b) „Gyalogút” és „Gyalog- és kerékpárút” jelzőtábla alatt időszakot megjelölő kiegészítő tábla is elhelyezhető.

1 ÚT 2-1.128 „Közúti jelzőtáblák. Utastást adó jelzőtáblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

16.7. Kötelező legkisebb sebesség

a) A „Kötelező legkisebb sebesség” jelzőtáblát annak az útszakasznak a kezdeténél kell elhelyezni, amelyre a táblával jelzett utasítás vonatkozik, és azt az útszakaszon minden útkereszteződés (útcsatlakozás) után meg kell ismételni.

b) A jelzőtábla hatályát minden esetben a „Kötelező legkisebb sebesség vége” jelzőtáblával kell feloldani.

VI. Fejezet

Különleges szabályokat jelző táblák (E)

17. A különleges szabályokat jelző táblák megtervezése

17.1. A különleges szabályokat jelző táblákra vonatkozó útügyi műszaki előírásban¹ szereplő jelzőtáblák közül meg kell tervezni

a) a kiegészítő sáv kezdetét és végét jelző táblákon a sávok számát és az esetlegesen előírt legkisebb sebesség értékét,

b) a különböző forgalmi sávokra vagy egy forgalmi sávra vonatkozó legkisebb sebességet jelző táblákon a sebesség (sebességek) értékét,

c) az autóbusz-forgalmi sáv, illetőleg az autóbusz- és kerékpár-forgalmi sáv kezdetét és végét jelző táblákon a sávok számát és elhelyezkedését,

d) a kerékpársáv kezdetét és végét jelző táblákon a forgalmi sávok számát,

e) a besorolás rendjét jelző táblákon a sávok számát és elrendezését, valamint a sávokra betétben elhelyezhető jelzőtáblákat és jelképeket,

f) a lakott terület kezdetét és végét jelző táblákon a település- vagy településrész-nevet,

g) a korlátozott sebességű övezet kezdetét és végét jelző táblákon az elrendelendő sebességkorlátozás mértékét,

h) a korlátozott forgalmú övezet kezdetét és végét jelző táblákon a korlátozás jellegét.

17.2. A 17.1. e) pontban foglaltak alapján a „Besorolás rendjét jelző tábla” egyes forgalmi sávokat jelképező nyilainak megszakításával - a sáv szabályozásával megegyező -

a) tilalmi táblák,

b) veszélyt jelző táblák,

c) a főútvonal jelzőtábla,

d) a „Kerékpár” jelképe,

e) az út számozását feltüntető számpajzs,

f) tájékoztatást adó jelzőtáblák (pl. „Benzinkút”, „Várakozóhely”) is elhelyezhetők.

18. A különleges szabályokat jelző táblák alkalmazása és elhelyezése

18.1. Besorolás rendje

a) A besorolás rendjét jelző tábla alkalmazása

aa) kötelező az olyan útkereszteződések előtt, ahol a járművek továbbhaladási lehetőségét az általános jogszabályi² előírástól eltérően szabályozták,

ab) megengedett minden egyéb más útkereszteződés előtt, ahol ez a járművezetők jobb tájékozódását elősegíti.

b) A besorolás rendjét jelző táblát

ba) lakott területen az egyedi számítással méretezett

- többlet forgalmi sávok nélküli járműosztályozó,

1 ÚT 2-1.129 „Közúti jelzőtáblák. Különleges szabályokat jelző táblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

2 Lásd: 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ).

- többlet forgalmi sávós járműosztályozónál a többlet forgalmi sávok kezdeténél,

bb) lakott területen kívül az útkereszteződés előtt a forgalmi sáv változtatások és besorolások biztonságos végrehajtásához szükséges távolságban kell elhelyezni.

c) Méretezhető járműosztályozó hiányában az elhelyezési távolság

ca) lakott területen általában 50–100 méter,

cb) lakott területen kívül általában 150–500 méter

lehet.

18.2. Lakott terület kezdete és lakott terület vége

a) A lakott területekre vonatkozó közlekedési szabályok hatályát a „Lakott terület kezdete” jelzótáblával kell elrendelni és a „Lakott terület vége” jelzótáblával kell megszüntetni.

b) Olyan helyeken, ahol önálló közigazgatási egységek egybeépültek, a közigazgatási határon a következő közigazgatási egység nevét feltüntető „Lakott terület kezdete” jelzótáblát kell elhelyezni, az elhagyott közigazgatási egység nevét feltüntető „Lakott terület vége” jelzótábla nélkül.

c) A „Lakott terület kezdete” és a „Lakott terület vége” jelzótáblákon általában a jelzett terület közigazgatási elnevezését kell feltüntetni. Települések közigazgatási összevonása és nem összefüggően egybeépült települések önálló lakott területté kijelölésének szükségessége esetén az egyes települések (településrészek) korábbi önálló elnevezésének feltüntetése (a „Lakott terület kezdete” jelzótáblán kötőjellel vagy a „Lakott terület kezdete” jelzótábla alatt helynév táblán) mindaddig indokolt lehet, amíg a települések egybeépülnek.

18.3. Korlátozott várakozási övezet

a) Korlátozott várakozási övezetnek olyan területet szabad kijelölni, amelynek egész területén tilos a várakozás.

Megjegyzés: Ilyen övezet lehet például egy idegenforgalmi szempontból fontos műemléki terület (városközpont), ahol a várakozó járművek a városképet zavarnák stb.

b) A korlátozott várakozási övezet létesítésekor gondoskodni kell

ba) az övezeten belül, de a közúton kívül, vagy

bb) az övezet határán kívül, de annak közvetlen közelében

a tilalom miatt el nem helyezhető járművek számának megfelelő méretű várakozóhelyről.

c) A korlátozott várakozási övezet területén belül kivételesen és indokolt esetben egyes helyeken a várakozás megengedhető. Ebben az esetben a várakozóhely kezdetén kívül a várakozóhely végét is meg kell jelölni.

d) Nem alkalmazható ez a jelzótábla az olyan területek jelzésére, ahol a várakozás feltételekhez kötötten (pl. meghatározott ideig és/vagy díjfizetési kötelezettséggel stb.) megengedett.¹

e) A „Korlátozott várakozási övezet” jelzótáblát az olyan területre bevezető minden út elején el kell helyezni, amely - több, egymással összefüggő útszakaszból álló - területen a várakozást megtiltották.

f) A várakozási tilalom alá eső terület kijáratainál a „Korlátozott várakozási övezet vége” jelzótáblákat kell alkalmazni.

18.4. Várakozási övezet

a) Várakozási övezetnek olyan területet szabad kijelölni, amelynek egész területén a várakozás feltétel nélkül, vagy feltételekhez kötötten (pl. meghatározott ideig és/vagy díjfizetési kötelezettséggel stb.) megengedett.

b) Nem alkalmazható ez a jelzótábla az olyan területek jelzésére, ahol a várakozás tilos.

c) A „Várakozási övezet” jelzótáblát arra a területre bevezető minden út elején el kell helyezni, amely - több, egymással összefüggő útszakaszból álló - területen a várakozást feltételhez kötötték.

¹ Az ilyen területek jelzésére a „Várakozási övezet” jelzótáblákat kell alkalmazni.

d) A várakozási övezet kijáratainál a „Várakozási övezet vége” jelzőtáblákat kell alkalmazni.

18.5. Gyalogos övezet, gyalogos-kerékpáros övezet

a) Gyalogos (gyalogos-kerékpáros) övezetnek olyan területet szabad kijelölni, amelynek egész területén csak a gyalogosok (gyalogosok és kerékpárosok) közlekedése megengedett.

b) Az övezet kijelölésekor gondoskodni kell arról, hogy az övezetbe meghatározott időpontok közt járművekkel is be lehessen hajtani a terület ellátása céljából. Ennek érdekében az övezet kezdetét jelző táblákat a megfelelő jelzésekkel ki kell egészíteni.

18.6. Korlátozott sebességű övezet

a) A „Korlátozott sebességű övezet” jelzőtáblát a korlátozott sebességű övezetnek kijelölt területre bevezető minden út elején el kell helyezni.

b) A „Korlátozott sebességű övezet vége” jelzőtáblát a korlátozott sebességű övezetnek kijelölt területről kivezető minden út végén kell elhelyezni.

18.7. Lakó-pihenő övezet

a) A „Lakó-pihenő övezet kezdete” jelzőtáblát az ilyenek kijelölt területre bevezető minden út elején kell elhelyezni.

b) A „Lakó-pihenő övezet vége” jelzőtáblát az ilyenek kijelölt területről kivezető minden út végén kell elhelyezni.

18.8. Egyirányú forgalmú út

a) A jelzőtáblát az egyirányú forgalmúnak kijelölendő útnak annál a végénél kell alkalmazni, ahonnan a járművek behajthatnak.

b) A vízszintes nyilat mutató „Egyirányú forgalmú út” jelzőtábla az útkereszteződésben az egyirányú forgalmú útra oldalirányból érkező forgalom tájékoztatására szolgál.

c) Az „Egyirányú forgalmú út” vízszintes nyilat mutató jelzőtábláját az útkereszteződésben az egyirányú forgalmú út tengelyével párhuzamosan, az oldalirányból érkező forgalom számára jól láthatóan kell elhelyezni.

d) Az egyirányú forgalmú utat keresztező úton az útkereszteződésben a tényleges helyzetnek megfelelő „Kötelező haladási irány” jelzőtáblát - adott esetben az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblával együtt - mindig el kell helyezni.

e) A 18.8. d) pontban említett „Kötelező haladási irány” jelzőtábla elhelyezése mellőzhető ott,

ea) ahol az útkereszteződésben a fekvő nyilat mutató „Egyirányú forgalmú út” jelzőtáblát elhelyezték,

eb) ahol a „Behajtani tilos” jelzőtábla a megállási látótávolságból jól észlelhető, továbbá

ec) a 14.1. b) pontban foglalt esetben, ha a 18.8. eb) pontban foglaltak is fennállnak.

18.9. Kijelölt gyalogos-átkelőhely

a) A „Kijelölt gyalogos-átkelőhely” jelzőtáblát a gyalogos-átkelőhely útburkolati jelének menetirány szerinti kezdeténél, illetve előtte 2 méter távolságon belül kell elhelyezni.

b) Ha a 18.9. a) pontban említett elhelyezés

ba) a járdán vagy útpadkán levő, a táblát takaró akadály (pl. fa, villanyoszlop stb.) miatt nem biztosítható, a táblát a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt, ahhoz a lehető legközelebb kell elhelyezni,

bb) a járda lekerekítő íve miatt nem biztosítható, a gyalogos-átkelőhely útburkolati jelének menetirány szerinti kezdete után, ahhoz a lehető legközelebb is elhelyezhető.

c) A 18.9. ba) pontban említett esetben a tábla alatt a tényleges távolságot mutató „Távolság” kiegészítő táblát is el kell helyezni. Nem jelölhető azonban ilyen módon a kijelölt gyalogos-átkelőhely, ha ezáltal az útkereszteződés a tábla és az átkelőhely közé esne.

d) A jelzőtábla az úttest bal oldalán és/vagy az úttest felett megismételhető. A megismétlés főleg íves vonalvezetésű szakaszokon, osztottpályás utakon, egyirányú forgalmú utakon, vagy párhuzamos közlekedésre kijelölt utakon, továbbá a jobb oldalon elhelyezett tábla kevésbé kielégítő láthatósága esetében indokolt.

e) Mellőzhető a tábla alkalmazása az útkereszteződésnél levő olyan gyalogos-átkelőhelynél,

ea) amelynek forgalmát fényjelző készülék irányítja, kivéve az útkereszteződés nélküli, csak gyalogosok irányítására szolgáló fényjelző készüléket,

eb) amely előtt ugyanabban az útkereszteződésben az egyenesen haladó járművezető már másik - jelzőtáblával jelzett - kijelölt gyalogos-átkelőhelyet keresztezett,

ec) amelyre bekanyarodó jármű vezetőjének a gyalogosok részére a jogszabály¹ szerint a bekanyarodás miatt egyébként is elsőbbséget kell adni.

f) Kijelölt gyalogos-átkelőhely ideiglenes vagy végleges megszüntetésénél

fa) a gyalogosok figyelmét a kijelölt gyalogos-átkelőhely megszűnésére feliratos táblával fel kell hívni, és

fb) a megszünt kijelölt gyalogos-átkelőhelyre az úton „Gyalogosok” veszélyt jelző tábla alkalmazásával a járművezetők figyelmét - legalább 3 hónapig - fel kell hívni.

18.10. Autóbusz-forgalmi sáv, autóbusz-forgalmi sáv vége

a) Az „Autóbusz-forgalmi sáv” jelzőtáblát az autóbuszok közlekedésére szolgáló külön forgalmi sáv kezdeténél kell elhelyezni. A jelzőtáblát általában a szilárd burkolatú úttal való kereszteződés után meg kell ismételni. A jelzőtábla megismétlése elegendő a menetirány szerinti második, harmadik és további útkereszteződés után, ha az így elhelyezett táblák a közúton közlekedők, valamint a kanyarodó járművek számára is folyamatosan jól láthatók.

b) Az autóbusz-forgalmi sáv végét jelzőtáblával ott kell jelölni, ahol az autóbusz-forgalmi sáv megszűnik.

18.11. Út melletti kerékpárút

a) Az út melletti kétirányú kerékpárutat, annak kezdetét és végét az „Út melletti kerékpárút”, az „Út melletti kerékpárút kezdete” és az „Út melletti kerékpárút vége” jelzőtáblával abban az esetben kell előjelezni, ha az úton haladó járművezető számára a kerékpárút nem kellően észlelhető.

b) Az „Út melletti kerékpárút kezdete” és az „Út melletti kerékpárút vége” jelzőtáblák a „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblával együtt is elhelyezhetők, ha a kerékpáros forgalom az úttesten halad tovább.

18.12. Kiegészítő sáv (kapaszzkodósáv, kerékpársáv), kiegészítő sáv vége

a) A „Kapaszkodósáv” jelzőtáblán betétben a „Kötelező legkisebb sebesség” jelzőtáblát a forgalmi sáv kötelező legkisebb sebességének jelzésére akkor szabad alkalmazni, ha ezt a forgalom összetétele (pl. lassújármű-forgalom, teherforgalom részaránya) szükségessé teszi.

b) A „Kapaszkodósáv” jelzőtáblát a kapaszkodósáv kezdeténél és minden szilárd burkolatú út kereszteződése után, a „Kapaszkodósáv vége” jelzőtáblát a kapaszkodósáv végénél kell alkalmazni.

c) A kapaszkodósáv kezdete és vége ugyanezen jelzőtáblák távolságot feltüntető kiegészítő táblával való alkalmazásával előjelezhető.

d) A kerékpársáv kezdetéről a „Kerékpársáv” jelzőtáblával kell tájékoztatást adni.

e) A kerékpársáv végét a „Kerékpársáv vége” táblával jelezni kell.

18.13. Autópálya

a) A jelzőtáblát azon a helyen kell elhelyezni, ahonnan az autópályára vonatkozó közlekedési szabályokat érvényesíteni kívánják.

b) Az autópálya csomópontjaiban az „Autópálya” jelzőtáblát a felhajtó ágak elején úgy kell elhelyezni, hogy az, aki az autópályára nem hajthat be, a tábla észlelésekor még más utat tudjon választani.

¹ Lásd: 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ).

c) Az „Autópálya” jelzőtáblát az autópályában folytatódó úton elő kell jelezni legalább az utolsó útkereszteződés előtt, hogy az autópályáról kitiltott járművek ezt az útszakaszt ebben az útkereszteződésben elhagyhassák.

d) Nem szükséges ez az előjelzés, ha az útvonalon megtiltották azoknak a járműveknek a közlekedését, amelyek az autópályán nem közlekedhetnek.

e) A csomóponti felhajtóág elején elhelyezett „Autópálya” tábla előjelzésére a keresztező úton elhelyezett útbaigazító táblákon feltüntetett, autópályára utaló jelzések (autópálya száma, kék színű betét) szolgálnak.

18.14. Autópálya vége

a) A jelzőtáblát azon a helyen kell elhelyezni, ahonnan az autópályára vonatkozó közlekedési szabályok hatályát meg kívánják szüntetni.

b) Az „Autópálya vége” jelzőtáblát a folytatásában levő útvonal kezdeténél el kell helyezni, és azt legalább kétszer elő kell jelezni, 500 és 1000 m távolságban. Amennyiben az autópálya autóútban folytatódik, az „Autópálya vége” táblát az „Autóút” táblával együtt, az alatt kell elhelyezni. Az ilyen esetekben azonban az autóút kezdetének, illetve az autópálya végének együttes előjelzése nem szükséges.

c) Az „Autópálya vége” táblát a csomóponti lehajtó ágakon is el kell helyezni az első útkereszteződés előtt. Ilyen esetekben az „Autópálya vége” jelzőtáblát nem kell előjelezni. Az „Autópálya vége” jelzőtáblát a kétirányú csomóponti ág esetében még a kétirányú útszakasz kezdete előtt el kell helyezni.

d) Autópályán a szolgáltató létesítményeknél (pihenőhelyek, üzemanyagtöltő állomások stb.) az „Autópálya” és az „Autópálya vége” jelzőtáblákat elhelyezni nem kell, ha azokon keresztül az autópályát elhagyni, vagy arra más útról felhajtani nem lehet.

18.15. Autóút

a) Az „Autóút” jelzésére és előjelzésére szolgáló jelzőtáblákat a 18.13. pontban foglaltak értelemszerű betartásával kell elhelyezni azzal, hogy

aa) az „Autóút” táblát az autóúton minden szintbeni útkereszteződés után el kell helyezni,

ab) az autóutat szintben keresztező főútvonalnak a főútvonal jellegét a kereszteződés előtt meg kell szüntetni,

ac) az „Autóút” táblát nem kell előjelezni, ha az autópálya autóútban folytatódik.

b) Autóúton a szolgáltató létesítményeknél (pihenőhelyek, üzemanyagtöltő állomások stb.) az „Autóút” és az „Autóút vége” jelzőtáblákat elhelyezni nem kell, ha azokon keresztül az autóutat elhagyni, vagy arra más útról felhajtani nem lehet.

c) Az autópályában folytatódó autóút útvonaljellegét az autópálya kezdeténél megszüntetni nem kell.

18.16. Autóbusz-megállóhely, trolibusz-megállóhely, villamos-megállóhely

Az „Autóbusz-megállóhely”, „Trolibusz-megállóhely”, „Villamos-megállóhely” jelzőtáblát a megállóhelyen megálló tömegközlekedési jármű - kettős megállóhelynél a megálló első jármű - elejével egyvonalban kell elhelyezni.

VII. Fejezet

Tájékoztató jelzőtáblák (F)

19. A tájékoztató jelzőtáblák megtervezése

19.1. A tájékoztató jelzőtáblákra vonatkozó útügyi műszaki előírásban¹ szereplő táblák közül meg kell tervezni

a) a „Közlekedési információt adó rádióműsor-szóró állomás” jelzőtábláját, a rádióadó megnevezésének és adófrekvenciájának megjelölésével,

1 ÚT 2-1.130 „Közúti jelzőtáblák. Tájékoztató jelzőtáblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

b) az iránytáblák kivételével valamennyi tájékoztató jelzőtáblát abban az esetben, ha négyzet helyett álló téglalap alakban készülnek bizonyos többlettájékoztató jelzése érdekében.

19.2. Az előző pont esetében az álló téglalap alsó részében

a) ha csak az irányt kell jelezni, a létesítmény irányára utaló nyilat alul középen,

b) ha csak távolságot kell jelezni, a létesítmény távolságára utaló feliratot alul középen,

c) ha mind az irányt, mind a távolságot jelezni kell,

ca) az egyenesen előre vagy a balra mutató nyilat a bal, a távolságot a jobb,

cb) a jobbra mutató nyílnál a távolságra utaló feliratot a bal, a nyilat a jobb oldalon alul egymás mellett,

d) a „Közlekedési információt adó rádióműsor-szóró állomás” jelzőtábla esetében az adó frekvenciáját jelző feliratot kell elhelyezni.

19.3. Mind a négyzet, mind a téglalap alakú tábla alatt külön fehér színű kiegészítő táblán

a) a létesítmény nyitvatartási idejét (esetleg a cég nevével vagy jelével együtt),

b) az üzemanyagtöltő állomásoknál szükség esetén a gázarusításra utaló „AUTÓGÁZ” szót,

c) a közösségi internet-hozzáférési hely jelzőtáblája esetében az „eMagyarország Pont” megnevezést is fel szabad tüntetni.

20. A tájékoztató jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

20.1. A különböző szolgáltatásokra vonatkozó tájékoztató jelzőtáblákat csak ott kell elhelyezni, ahol azt a közút kezelője elkerülhetetlennek tartja. Az üzemanyag-utánpótlás, a műszaki segély, a telefonálás, az elszállásolás, az étkezés és a turisztikai informálódás lehetőségeire utaló jelzéseket - az „Idegenforgalmi tájékoztató” jelzőtábla kivételével - csak lakott területen kívüli ilyen létesítmények jelzésére szabad elhelyezni.¹

20.2. A tájékoztató jelzőtáblákkal jelezhető létesítmény jelzésére a jelzőtáblák csak akkor alkalmazhatók, ha a létesítmények nem okoznak a közúton illetőleg annak padkáján várakozást, valamint, ha a létesítmények megfelelő várakozási lehetőséggel rendelkeznek. Ha a várakozási lehetőség nem közvetlenül a létesítménynél biztosított, a jelzőtábla csak a várakozóhely egyidejű előjelzésével együtt alkalmazható.

20.3. A jelzőtáblák az azonos szolgáltatások közül mindig csak a legközelebbi jelzésére alkalmazhatóak (pl. egy jelzőtáblaoszlopon nem alkalmazható két „Étterem” jelzőtábla különböző távolság- és iránymegjelöléssel).

20.4. Iránytábla

a) Az út kanyarulatát jelző iránytáblát a jelzett ív külső oldalán kell elhelyezni.

b) Az akadályok jelzésére és elkerülésük lehetőségére utaló iránytáblákat az akadályon vagy az akadály előtt kell elhelyezni.

20.5. Sávozott terelőtábla

a) A sávozott terelőtáblákat az út (úttest) vagy az ideiglenesen kialakított forgalmi sáv szélén kell elhelyezni úgy, hogy a táblák sávozása az elkerülés irányába lejtessen.

b) A sávozott kettős terelőtáblát a két oldalról is elkerülhető pontszerű akadály előtt kell elhelyezni. Elhelyezhető járdaszívet vagy az úttest elágazásának jelzésére is.

VIII. Fejezet

¹ Lakott területen belül az említett létesítmények az ÚT 2-1.140 útügyi műszaki előírás szerinti közterületi információs táblákkal jelezhetők.

Útbaigazító és utaló jelzőtáblák (G)¹

21. Egyes útbaigazító és utaló jelzőtáblák megtervezése

Az útbaigazító és utaló jelzőtáblákra vonatkozó útügyi műszaki előírásban² szereplő, de a 40/2001. (XI. 23.) KöViM rendeletben nem említett - a zsákutcára, ennek előjelzésére és az ilyen utcából a kerékpárosok továbbhaladására utaló; az ajánlott sebességre utaló; a forgalmi sávok számára, irányára és a forgalmi sáv megszűnésére utaló; a gyalogos alul- és felüljáróra utaló - jelzőtáblát meg kell tervezni, a zsákutcát (G-301), a kerékpáros továbbhaladást (G-302), valamint a gyalogos alul- és felüljárót jelző táblák (G-305 - G-308) kivételével.

22. Egyes útbaigazító és utaló jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

22.1. Zsákutca

a) A „Zsákutca” jelzőtáblát olyan út kezdeténél kell elhelyezni, amely útnak nincs a járművek közlekedésére alkalmas folytatása.

b) Amennyiben a zsákutcából a kerékpárosok továbbhaladására lehetőség van, „Zsákutca” tábla helyett a zsákutca kezdeténél a „Zsákutca kerékpáros továbbhaladással” jelzőtáblát kell elhelyezni.

c) A zsákutca bejárata alakhelyes „Zsákutca előjelzése” jelzőtáblával előjelezhető az útkereszteződés előtt azon a keresztező úton, amelyből a zsákutca nyílik.

22.2. Ajánlott sebesség

a) A jelzőtáblát ott szabad alkalmazni, ahol átlagos látási, út- és forgalmi viszonyok között a járművek megjelölt sebességgel való haladása biztonsági vagy forgalmi okból kívánatos.

b) A jelzőtáblát további intézkedésig csak változtatható jelzéstartalmú jelzőtáblaként, világító fénypontokból álló mátrix formájában szabad alkalmazni.

22.3. Forgalmi sávok száma, iránya és megszűnése

22.3.1. Forgalmi sávok száma és iránya

a) A „Forgalmi sávok száma és iránya” jelzőtáblával jelezhető útkereszteződésen kívül a sávok szokásostól eltérő vonalvezetése.

b) Azokat a helyeket, ahol a forgalmi sávok

ba) száma változik - különösen ott, ahol számuk csökken -,

bb) iránya az úttest vonalvezetésétől eltér (pl. osztottpályás úton a másik pályára terelés miatt stb.)

a tényleges helyzetnek megfelelő rajzolatú jelzőtáblák alkalmazásával kell jelezni.

c) Ha csak egy forgalmi sáv vonalvezetése tér el a szokásostól (pl. a külső forgalmi sáv jobbra bekanyarodó sávban folytatódik stb.), az ezt jelző - egyetlen sávot ábrázoló - „Forgalmi sávok száma és iránya” jelzőtáblát a megfelelő forgalmi sáv fölött kell elhelyezni.

d) A jelzőtáblát - kiegészítő jelzőtáblával - előjelző táblaként is szabad alkalmazni.

e) Az útépitéseknél ezek a táblák (az ideiglenességet jelző) sárga alapszínűek legyenek.

22.3.2. Forgalmi sáv vége

A „Forgalmi sáv vége” jelzőtábla alkalmazásával kell tájékoztatást adni arról az útkereszteződésen kívüli helyről, ahol az azonos irányba haladó forgalmi sávok száma csökken, illetőleg a párhuzamos közlekedés megszűnik. Ugyanennek a jelzőtáblának a mintájára megtervezett jelzőtáblával jelölendő az a hely, ahol a forgalmi sávok száma nő, vagy a párhuzamos közlekedés elkezdődik.

22.4. Gyalogos alul- vagy felüljáró

¹ Lásd: 40/2001. (XI. 23.) KöViM rendelet.

² ÚT 2-1.131 „Közúti jelzőtáblák. Útbaigazító és utaló jelzőtáblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

a) A gyalogosok szintbeni áthaladásának elkerülésére épített gyalogos alul- vagy felüljáróról való tájékoztatásra a lépcsőt (rampát) mutató jelzőtáblák közül a tényleges kialakítást bemutató jelzőtábla alkalmazható.

b) A tényleges kialakítást bemutató jelzést minden esetben alkalmazni kell, ha

ba) az alul- vagy felüljáró le- vagy feljárata nem esik közvetlenül a gyalogosok természetes haladási útvonalába, vagy

bb) mód van lépcső és rámpa közötti választásra.

c) A jelzést az alul- vagy felüljáróhoz közeledő gyalogos számára jól észlelhető módon kell elhelyezni.

IX. Fejezet

Kiegészítő jelzőtáblák (H)

23. A kiegészítő jelzőtáblák megtervezése

23.1. A kiegészítő jelzőtáblák útügyi műszaki előírásában¹ szereplő táblák közül meg kell tervezni

a) a főútvonal, illetőleg az elsőbbséggel rendelkező út - beleértve a kerékpárosok elsőbbségének, valamint a forgalomcsillapító középsziget melletti elhaladás jelölését is - vonalvezetését jelző kiegészítő táblák ábráit,

b) a távolságot, a hosszúságot, az időszakot, az időtartamot, a többszöröződést jelző kiegészítő táblák számértékeit,

c) a kivételeket szövegesen jelző egyes kiegészítő táblák feliratait,

d) egyes - cégnevet és/vagy jelképet tartalmazó - kiegészítő táblák feliratait vagy jelképeit.

23.2. A feliratos kiegészítő jelzőtáblákon a következő rövidítések alkalmazhatók:

a) a járműfajták rövidítései (gk., gjmű, szgk., tgc., mcp., smcp. stb.),

b) a cégnevek közismert rövidítései (BKV, MOL, Volán stb.),

c) a hét napjainak rövidítései (H, K, Sz, Cs, P, Sz, V),

d) a közterület jellegének rövidítései (utca = u., rakpart = rkp. stb.), ha az a közterület nevével együtt szerepel („Újpesti rkp.”, de: „A rakpart lezárva”)

A rövidítések toldalékolását a magyar helyesírás szabályai szerint kell végrehajtani (pl. tgc.-jai).

24. A kiegészítő jelzőtáblák alkalmazása és elhelyezése

24.1. Egy közúti jelzőtábla alatt csak egyetlen, a legszükségesebb mennyiségű információt tartalmazó - és ennek megfelelő méretű - kiegészítő táblát szabad elhelyezni.

Kivételesen több kiegészítő tábla is elhelyezhető egymás alatt, ha az egyesített kiegészítő tábla előállítása gyártási vagy szerelési okokból nem oldható meg. Ebben az esetben a kiegészítő táblák

a) szélességi mérete azonos legyen,

b) elcsúszás és elfordulás ellen különös gonddal legyenek rögzítve.

24.2. A kiegészítő jelzőtáblák önállóan jelzés céljára nem alkalmazhatók, azokat csak a megfelelő jelzőtábla (alaptábla) alatt szabad alkalmazni.

24.3. A kiegészítő jelzőtáblákat csak azokkal a jelzőtáblákkal együtt szabad alkalmazni, amelyekhez azok értelemszerűen hozzárendelhetők.

1 ÚT 2-1.132 „Közúti jelzőtáblák. Kiegészítő jelzőtáblák és jelképeik” c. útügyi műszaki előírás.

24.4. A több kiegészítést tartalmazó tábla (táblák) feliratai az alaptábla alatt úgy kövessék egymást, hogy azok - felülről lefelé olvasva - egyértelműen legyenek értelmezhetőek. Az értelmezésre példákat a vonatkozó útügyi műszaki előírás¹ tartalmaz.

24.5. A napot és időszakot jelző kiegészítő táblán a hatályos napokat - neveik kezdőbetűjével - fekete alapon, a többi napot szürke alapon fehér betűvel kell jelölni.

24.6. A tilalom kezdetére, közepére és végére utaló - nyilat mutató - kiegészítő táblákat az alaptábla síkjára merőlegesen (az úttal párhuzamosan), az úttest felé néző jelképpel kell felszerelni.

24.7. A „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtábla alatt elhelyezett „Kivéve áruszállítás” kiegészítő táblán az időszak-korlátozás feltüntethető.

24.8. Az „Egyéb veszély” jelzőtábla alatt jelképet, vagy szöveget feltüntető kiegészítő táblával a veszély jellegére mindig utalni kell.

24.9. „Forgalmi rend változás” feliratú kiegészítő táblát kell

a) az „Egyéb veszély” jelzőtábla alatt elhelyezni, ha

aa) az útkereszteződésben az elsőbbségi viszonyok megváltoztak,

ab) az útkereszteződésben valamely irányban a továbbhaladást, kanyarodást megtiltották,

ac) gyalogos-átkelőhelyet jelöltek ki;

b) a „Forgalomirányító fényjelző készülék” jelzőtábla alatt elhelyezni, ha

ba) új forgalomirányító fényjelző készüléket létesítettek,

bb) meglévő fényjelző készüléknél forgalmi rendet változtattak (pl. kanyarodás megtiltása),

bc) a fényjelző készüléket alapvetően átprogramozták (a fázisok sorrendje megváltozott, védett irányítási módról részlegesen védett módra tértek át stb.).

Függelék

Fogalom meghatározások

a) *Alaptábla*: az olyan jelzőtábla, amely alatt kiegészítő tábla adhat útmutatást a jelzés értelmezésére.

b) *Alkalmazás (a jelzőtábla alkalmazása)*: a jelzőtábla meghatározott forgalomtechnikai célok elérése érdekében történő felhasználása.

c) *Áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtábla*: az olyan jelzőtábla, amely tájékoztatást ad a járművezetőknek arról, hogy milyen típusú útvonalon haladnak, illetve jelzi (és előjelzi) elsőbbségadási kötelezettségüket.

d) *Betét*: a jelzőtáblán feliratot vagy jelképet tartalmazó, a tábla alapszínétől eltérő színű téglalap alakú felület, vagy más közúti jelzőtábla rajzát tartalmazó, az ilyen tábla alakjának megfelelő alakú felület.

e) *Elhelyezés (a jelzőtábla elhelyezése)*: a jelzőtáblának az útburkolat szélétől és a terepszinttől mért távolságának, valamint hosszirányú (ha van, szelvényezés szerinti) helyének meghatározásával való kijelölése, és a jelzőtábla tartószerkezetre rögzítése.

f) *Felirat*: a jelzőtábla jelzési képében a betűk, a számjegyek és az írásjelek értelmes szövegű informatív kombinációja.

g) *Jelkép*: a jelzőtábla jelzési képében levő ábra vagy rajzolat, mely a jelzési kép információtartalmát hordozza.

h) *Jelzési kép*: a közúti jelzőtáblán látható színek, jelképek, feliratok, illetve ezek megfelelő és előírással kombinációi.

i) *Kiegészítő tábla*: a közlekedők számára többletinformációt adó olyan jelzőtábla, amely az alaptábla alá helyezve, annak hatályát kiterjeszti vagy szűkíti, jelentését értelmezi vagy távolságot jelez.

1 ÚT 2-1.114 „Közúti jelzőtáblák. A jelzőtáblák megtervezése, alkalmazása és elhelyezése” c. útügyi műszaki előírás.

j) *Különleges szabályokat jelző tábla*: az olyan négyszög alakú, kék vagy fehér alapszínű jelzőtábla, amely az út használói által betartandó külön kötelezettségeket, korlátozásokat vagy tilalmakat jelzi.

k) *Megtervezés (a jelzőtábla megtervezése)*: a jelzőtábla jelzést adó felületén elhelyezendő szövegek és jelképek méretének, alakjának és elrendezésének meghatározása jogszabályi előírásokkal nem szabályozott esetekben.

l) *Mellékútvonal*: az autópályaként, autóútként vagy főútvonalként meg nem jelölt valamennyi szilárd burkolatú vagy szilárd burkolat nélküli út.

m) *Szaktervező*: e szabályzat vonatkozásában az a személy, aki forgalomtechnikai képesítéssel rendelkezik, és aki a tervező és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 11. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Mérnöki Kamara Tervezői és Szakértői Névjegyzékében szerepel.

n) *Tájékoztató jelzőtábla*: négyszög alakjával és jelképeivel a közlekedők részére a nevében meghatározott tájékoztatást adó jelzőtábla.

o) *Tilalmi jelzőtábla*: a kör alakjával, jelképeivel és/vagy felirataival a járművek forgalmára vonatkozó tilalmakat (korlátozásokat) meghatározó jelzőtábla.

p) *Utastást adó jelzőtábla*: a kék alapszínű kör alakjával (vagy kék alapszínű kör alakot tartalmazó négyszög alakjával) és jelképeivel a közlekedők részére kötelező közlekedési magatartást előíró jelzőtábla.

q) *Utaló jelzőtábla*: a járművezetők utazás közbeni eligazítására vagy egyéb esetlegesen hasznos információkkal való ellátására hivatott olyan jelzőtábla, mely - a forgalmi sávok számáról, irányáról és megszűnéséről, általános korlátozásokról, lezárt útszakaszokról, ajánlott sebességekről és útszakaszokról, autópálya kijáratairól, valamint gyalogos alul- vagy felüljárókról - ad tájékoztatást.

r) *Útbaigazító jelzőtábla*: a járművezetők utazás közbeni eligazítására vagy egyéb hasznos tájékoztatással való ellátására szolgáló - útmutató (útirány-előjelző, útirányjelző, útvonal-megerősítő, útagonosító), helymeghatározó, utaló, rávezető és terelő - jelzőtábla.

s) *Veszélyt jelző tábla*: az olyan háromszög alakú jelzőtábla, valamint az út és a vasút kereszteződésének jelzésére és előjelzésére szolgáló négyszög vagy sokszög alakú jelzőtábla, amely alakjával, piros szegélyével és jelképeivel az úton közlekedőket a veszélyes helyhez való közeledésre figyelmezteti.

TARTALOMJEGYZÉK

83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet	1
a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről	1
Melléklet a 83/2004. (VI. 4.) GKM rendelethez	1
„A közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményei” műszaki szabályzata (JETSZ)	1
I. Fejezet	1
Általános előírások	1
II. Fejezet	4
Veszélyt jelző táblák (A)	5
III. Fejezet	8
Az áthaladási elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák (B)	8
IV. Fejezet	11
Tilalmi jelzőtáblák (C)	11
V. Fejezet	12
Utasítást adó jelzőtáblák (D)	13
VI. Fejezet	14
Különleges szabályokat jelző táblák (E)	14
VII. Fejezet	18
Tájékoztató jelzőtáblák (F)	18
VIII. Fejezet	19
Útbaigazító és utaló jelzőtáblák (G)	20
IX. Fejezet	21
Kiegészítő jelzőtáblák (H)	21
Függelék	22
Fogalommeghatározások	22